REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 42. **Braşov, Miercurĭ 23 Februarie (7 Martie).** **1900.**

Câte-va cuvinte adevĕrate.

(La adresa primului-ministru Szell).

II.

Prin articulul de lege XXVI din anul 1896 s'a înfiinţat în Budapeşta *tribunalul administrativ (kōzigazgatási bíróság, Vewaltungsgerichtshof.)* Acest înalt for, care şĭ-a început activitatea sa la 1-a Ianuarie 1897, decide în controversele administrative în ultima instanţă. Judecătorii acestui tribunal sunt de asemenea rang şi caracter cu judecătorii dela Curiă. Acest tribunal constă aḑĭ din un prim-preşedinte, din un preşedinte al doilea, din trei preşedinţĭ de senat, din 26 de judecătorĭ şi din mai mulţĭ secretarĭ.

La înfiinţarea acestui tribunal, dér şi de atuncĭ încóce, *câţi-va din bărbaţii noştri, carĭ întrunesc tóte condiţiunile* recerute de lege spre a puté fi numiţĭ judecătorĭ la acest tribunal, *înzadar au suplicat*, fiind-că până acuma nicĭ a unuia suplică nu s'a luat în consideraţiune. In bugetul din anul curent ér s'au *sistemisat 3 posturĭ de judecătorĭ* pentru tribunalul administrativ şi la aceste posturĭ ér au concurat şi Românĭ — dér cu ce resultat, va arăta viitorul mai de aprópe. Trebue însĕ sĕ observăm, că deórece şi posturile de judecătorĭ dela tribunalul administrativ încă se numĕra între posturile de încredere, pe concurenţii românĭ puţină speranţă îi póte nutri în privinţa aceea, că órecare dintre ei îşĭ va ajunge scopul.

D-l prim-ministru în şedinţa din 9 Februarie a. c. cu privire la naţionalităţile din ţéră a declarat între altele următórele: ...*că trebue sĕ se facă dreptate orĭ şi cui, că fiă-cine trebue tratat cu dreptate, aparţină la orĭ şi ce naţionalitate. Nu e permis a persecuta pe nimenĭ, nu e permis în cadrul legilor a-se atinge de nisuinţele lor culturale şi economice. Trebue sĕ procedem cu concilianţă, cu cruţare etc.*

Eu unul nu vréu a crede, că declaraţiunea acésta a d-lui prim-ministru nu ar fi seriósă şi tocmai din acéstă causă am ţinut ai aduce la cunoscinţă gravamenul descris mai sus al legiştilor şi judecătorilor de naţionalitate română.

D-l prim-ministru ar face bine a-se interesa de cuprinsul raporturilor unor presidenţĭ de tribunal din ţinuturile locuite de Românĭ ca sĕ se convingă, că nu esagerăm nimic, ci pe basa informaţiunilor primite din isvóre demne de creḑĕmĕnt, numai tristul adevĕr îl descoperim.

In contra judecătorilor de naţionalitate română nu se póte face nicĭ o escepţiune din punctul de vedere patriotic, şi décă totuşĭ ei se preteréză la promoţiunĭ şi nicĭ unul nu se aplică *la aşa numitele posturĭ de încredere în ţinuturile locuite de Românĭ*, causa la acésta nu póte fi alta, decât că *ca bărbaţĭ oneştĭ şi de caracter firm nu-şĭ renegă naţionalitatea şi religiunea lor străbună.* Acéstă virtute însĕ *numai spre laudă le póte servi* şi într'un stat civilisat nu e permis sĕ le fiă spre detriment.

La noi în ţéră sunt fórte multe esistenţe carĭ cu fórte puţină calificaţiune, ar dori a ocupă posturĭ şi rangurĭ înalte, spre a puté trăi uşor, şi tocmai aceste esistenţe au cutezanţa de-a denunţa şi de-a timbra pe bărbaţii harnicĭ de altă naţionalitate de rĕi patrioţĭ, ca aceştia apoi sĕ fiă post-puşĭ şi desconsideraţĭ etc. Décă primului ministru Szell îi zace în adevĕr la inimă de-a traduce în fapte declaraţia sa citată mai sus, atuncĭ sĕ nu asculte de astfel de denuncianţĭ ticăloşĭ, fiind-că aceştia fac cele mai miserabile servicii statului şi guvernului. In fiă-care cas concret ar trebui sĕ se ţină o anchetă rigurósă, ca prin acésta sĕ fiă demascaţĭ denuncianţii perverşĭ.

Décă conducĕtorii statului în adevĕr doresc, sĕ avem justiţiă bună şi promptă, aplice ca judecătorĭ în ţinuturile locuite de Românĭ, *individḑĭ carĭ cunosc perfect limba şi datinele poporului*, fiind-că prin aceea, că de esemplu în Transilvania se numesc judecătorĭ din nordul Ungariei, ér în ţinuturile bănăţene individḑĭ de dincolo de Dunăre şi din Sĕcuime, numai se compromite justiţia ungară, deóre-ce unui judecător, care nu pricepe nicĭ un cuvênt din limba poporului, *ii este imposibil sĕ-şĭ pótă împlini cum se cade chiămarea sa judecătorescă* şi poporul cătră un astfel de judecător neavênd *nicĭ o încredere*, acest judecător nu póte face nicĭ un serviciŭ adevĕrat statului şi guvernului sĕu.

Guvernul e înainte de tóte dator a se îngriji, ca poporul sĕ aibă judecătorĭ şi amploiaţĭ administrativĭ din sînul sĕu, carĭ sĕ cunóscă limba şi datinele lui şi carĭ singurĭ ar puté fi chiămaţĭ a inaugura un period de administraţiune şi justiţiă mai bună şi mai dréptă. Mie nu-'mĭ vine a presupune, ca guvernul unguresc şi şeful sĕu sĕ fiă conduşĭ încă şi aḑĭ de utopica şi de deşérta credinţă, că pe naţionalităţĭ le vor puté maghiarisa judecătorii şi amploiaţii administrativĭ, carĭ nu le cunosc nicĭ limba, nicĭ datinele lor naţionale, nicĭ n'au simţ pentru nĕcazurile şi trebuinţele lor.

P. Modestin.

Nervositate în politică.

In *„Budapesti Hirlap“* dela 4 Martie se publică, sub titlul de mai sus, un articol interesant privitor la situaţiunea politică actuală, dér mai ales cu privire la raporturile esistente între partidele maghiare din parlament în faţa viitórelor alegerĭ dietale.

Autorul se ocupă mai întâiŭ cu raporturile din marea partidă guvernamentală şi vorbesce despre nisuinţele şi aspiraţiunile grupului Tisza-Banffy, care începe sĕ cucerésca din ce în ce teren şi care în mare parte a zădărnicit intenţiunile lui Szell, de-a cerne pe fişpanii vechiului sistem. In partidă nervositatea e mare. La cele câte-va portofolii ministeriale Szell abia décă cuteză a recomanda persóne agreate lui, căcĭ se teme, că prin acésta va provoca disensiunĭ mai acute.

Spune, că ómenii încep sĕ se validiteze pe titlul, că sunt ardelenĭ, reformaţĭ, catolicĭ, Jidanĭ etc. şi în faţa acestor ómenĭ d-l Szell îşĭ bagă mânile în buzunare şi îşĭ dă mai bine silinţa a ocupa el însuşĭ locul şi funcţiunea acelora dintre miniştri, carĭ sunt pe drum de a-se duce, séu carĭ s'au dus deja. Dér mult nu mai póte merge aşa, şi situaţia trebue lămurită înainte de a veni rêndul la pregătirea nouĕlor alegerĭ dietale.

In timpul din urmă s'a şi făcut vorbă prin pressă, că la tómnă se vor face alegerile. Svonurile acestea s'au desminţit, ce-i drept, însĕ organul fostei partide apponyiste, scris în limba germană („Budapester Tagblatt“), susţine scirea. Cei-ce sunt în contra părerei, că la tómnă s'ar face alegerile, ḑic: Ministru-preşedinte Szell nu se póte încrede pe deplin în fişpanii sĕi, din carĭ o parte sunt legaţĭ de sistemul-Tisza. Cu astfel de fişpanĭ ar fi imposibil a-se face alegerĭ nouĕ cu succes, mai ales când viitorul ameninţă cu reforma militară şi cu crisa dualismului. Guvernul Szell, ḑic ei, nu póte face anul acesta alegerile nicĭ din causă, că *cercurile naţionalităţilor nu sunt arondate*, mai ales în părţile ardelene, unde cu ómenii lui Banffy va fi greu a-o scóte la căpătâiŭ. Ţéra trebue, decĭ, preparată, trebue organisate legăturile şi conexiunile şi a cerne pe candidaţĭ; în fine trebuesc banĭ, trebue moderate taxele de cărăuşiă, ceea-ce nu se póte face, decât în adunările comitatense de tómna.

Cu tóte acestea însĕ este fórte mare numĕrul acelora, carĭ cred, că deja anul acesta se vor face nouĕle alegerĭ, la carĭ privesc cu *gróză*, mai ales din două cause. Mai întâiŭ nu se póte sci, cine va conduce alegerile; apoi nu se scie, décă Coloman Szell nu va face şi el, ca tóte guvernele noue, va fi adecă silit a-şĭ organisa o gardă din factorĭ afară de parlament, — ceea-ce ar însemna căderea a 50—60 deputaţĭ guvernamentalĭ de aḑĭ. Apoi sunt în partida guvernamentală cel puţin 70 de inşĭ, carĭ s'au făcut imposibilĭ în cercurile lor. Aşa-dér *120 guvernamentalĭ îşĭ vor pierde mandatele*, fără ca oposiţia sĕ-i învingă. Trebue mai departe sĕ se ţină sémă şi de crescerea oposiţiei. *Partida poporală este organisată în mod înspăimântător.* Din Scepuş se anunţă, că tóte cercurile sunt în mâna partidei poporale; de asemenea în comit. Zala, apoi în mai multe comitate de dincolo de Dunăre, în cercurile catolice de-alungul Tisei, în Bacĭca, în comitatele nordice, ba chiar şi în comitatul Peştei încă stă tare partida poporală. Arme puternice de agitaţiune are şi *partida independentă*, care mai ales în cercurile protestante e sigură de victoriă; kossuthiştii conteză la un spor de 50 mandate.

Din împărtăşirile acestea ale fóiei, acum guvernamentale, se póte vedé, cu câtă nervositate se gândesc cei din fruntea stăpânirii la viitórele alegerĭ. Neliniştea, de care sunt cuprinşĭ toţĭ din tóte taberile dietei, este dér fórte esplicabilă.

Din „Reichsrath“.

Sâmbătă s'a terminat în camera deputaţilor din Viena discusiunea asupra declarării ministrului preşedinte Koerber. Asupra acestei interesante discusiunĭ vom mai reveni. De ocamdată estragem din partea finală a desbaterei următórele:

Dr. Pacak, ales din partea Cehilor ca vorbitor general, observă mai întâiŭ la espunerile deputaţilor germanĭ Dr. Pergelt, Prade şi Dr. Mengel asupra limbei statului, că fac rĕu, că tocmai acum, când se părea, că va fi cel puţin cu putinţă a afla un modus vivendi între Cehĭ şi Germanĭ, pun cestiunea limbei germane ca limbă de stat şi ca limbă mijlocitóre. De ce trébă sunt astea? De sigur, că numai pacea nu vor promova-o. Propunerea de a se introduce limba germană ca limbă a statului, va afla cea mai hotărîtă oposiţiune la tóte naţiunile negermane, carĭ se vor uni spre a-o respinge. Nicĭ-odată nu vor admite dér limba germană ca limbă a statului. Noi, popórele negermane, avem atâta putere, ca sĕ nu ne puteţĭ veni cu asemenĭ gugumănii. (Intreruperĭ de pe băncile germane.)

Vorbesce apoi despre conferenţele de împăciuire. La început, ḑice, s'a părut, că aceste conferenţe nu vor fi cu totul fără prospecte de a se afla un modus vivendi, dér aţîţând cestiunĭ, cum este limba statului, se nimicesc tóte aceste prospecte. Spune, că guvernul conchiămând înainte de timp „Reichsrath“-ul, fără a da naţiunei cehice un echivalent pentru lovitura, ce 'i-s'a aplicat prin desfiinţarea ordonanţelor de limbă, clubul Cehilor a fost silit sĕ decidă la 22 Febr. obstrucţiunea. Aţĭ ameninţat cu absolutismul, dér de acesta nu se va spăria poporul cehic, ci are sĕ se sparie statul. Incheie ḑicênd, că fără de a se da mai înainte o satisfacţiă Cehilor şi a se delătura rana causată lor, nu póte fi pace.

A mai vorbit după dênsul baronul de *Hurmuzachi*, Român din Bucovina, polemisând mai ales cu deputatul cav. de Vasilko, care se ţine de Rutenĭ. Faţă cu afirmările acestuia, d-l Hurmuzachi a dovedit, că Bucovina întotdéuna a fost privită ca o ţéră română. (Se nasce o viuă şi agitată controversă între vorbitor şi deputatul Vasilko.)

Dr. Pergelt apĕră din nou, faţă cu vorbitorii cehĭ, punctul de vedere german, punênd înainte aşa ḑisele interese ale statului.

A mai vorbit dintre bucovinenĭ Stefanovitz, care a încercat a se face interpretul aşa ḑişilor proprietarĭ conservativĭ românĭ nenaţionalĭ din Bucovina, pe carĭ îi ia în apĕrare, pentru-că sprijinesc pe Rutenĭ; ei fac acésta nu ca inimicĭ ai Românilor, ci ca amicĭ ai dreptăţii. Caracterul unei ţĕrĭ nu se póte stabili după documente vechĭ, ci după resultatele recensĕmêntului.

S'a ridicat din nou cav. de Vasilko, rutean, vorbind în contra caracterului român al Bucovinei şi susţinênd între altele despre deputatul Zurcan, că ar fi prototipul Românilor rutenisaţĭ din Bucovina...

Deputatul *Lupul* combătŭ cu argumente fórte tarĭ şi pişcătóre pe cav. Vasilko; spuse, că majoritatea ţĕrei Bucovina pretutindenea este respinsă. In ce privesce caracterul acestei ţĕrĭ, numai istoria póte decide în mod meritoric şi imparţial.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Noua fasă a rĕsboiului.

Consilierul de stat *Bloch*, publică în „Neue Freie Presse“ nisce apreţierĭ fórte interesante asupra nouei fase, în care a întrat rĕsboiul din Africa. După-ce spune, că capitularea lui Cronje însémnă o schimbare în tactica Burilor şi după-ce arată configuraţiunea de teren în statul liber Oranje, care nu e tocmai favorabil pentru Burĭ, dér cu atât mai puţin favorabilă póte fi aceea din Transvaal pentru Englesĭ, Bloch ḑice:

Ocuparea ţĕrii şi a drumurilor de fer (de catră Englesĭ) va absorbi forţe imense. In Francia, care e mai puţin muntósă, armata germană a trebuit sĕ întrebuinţeze 145.000 de ómenĭ în contra neorganisaţilor Francs-tireurs. Aceştia erau inarmaţĭ cu cele mai rele puştĭ, carĭ aveau un efect de cel puţin de doueḑecĭ de orĭ mai slab de cât actualele puştĭ Mauser. Austria, spre a supune pe sĕraciĭ şi rĕu înarmaţii bosniacĭ, a trebuit sĕ mobiliseze peste 260.000 de ómenĭ. Rusia s'a luptat timp de patruḑecĭ de anĭ până a isbutit sĕ supună populaţia din munţiĭ Caucasului.

Forţele englese, carĭ vor avé sĕ opereze în Transvaal, vor fi împedecate de terenul fórte accidentat, de dificultăţile în ceea ce privesce hrana şi aprovisionarea cu apă. Burii îşĭ vor alege şi întări o linia de apĕrare, care nu va puté fi uşor de ocolit, şi în atac se vor repeta tristele esperienţe de până acum ale trupelor englese. Pe când trupele englese vor fi ţinute în loc, Buriĭ vor întrerupe comunicaţia pe liniile ferate englese. E aprópe imposibil de credut, că nu vor reuşi cu actualele mijlóce când, mulţămită pulberii fără fum, soldaţii de patrulă pot fi împuşcaţĭ ca vrăbiile, fără se sĕ scie din cătrău şi când, şi posturĭ mai marĭ de supravegheiere pot fi atacate cu succes; cu ajutorul esplosivelor, Burii vor puté distruge repede însemnate construcţii de pe liniile ferate, ca podurĭ, viaducte, tunelurĭ, etc. In tot casul, în ḑilele călduróse şi în nopţile recĭ şi întunecóse din Africa, serviciul de supraveghere va fi grozav de greu.

Décă norocul e de partea Burilor, sórtea Englesilor va fi tragică. Dér presupunênd, că trupele englese vor pătrunde până la Pretoria şi vor păstra liberă comunicaţiunea, totuşĭ nicĭ în casul acesta nu va resulta nimic decisiv. Pretoria e o fortăréţă fórte puternică. Partea din trupele bure, ce nu va fi necesară pentru apĕrarea Pretoriei, va opera contra comunicaţiunilor Englesilor.

Pentru tóte acestea operaţiunĭ, Anglia va avé nevoie de timp îndelungat şi va trebui sĕ facă sforţărĭ aşa de marĭ spre a nimici speranţelor Burilor, încât de slăbiciunea ei se vor folosi celelalte state şi, astfel se vor nasce complicaţiunĭ politice. Sentimentele ostile Angliei, ce se manifestă în tóte părţile, vor isbucni şi mai puternic din causa dorinţelor până la nebunia ale acestei ţĕrĭ după cucerirĭ coloniale.

După tóte probabilităţile dér, Burii vor resista. Şi în casul acesta capitularea lui Cronje e numai un episod fără însĕmnătate.

Câţĭ oficerĭ au căḑut în captivitate cu Cronje.

După raportul lui Roberts, Englesii au făcut prisonierĭ 44 oficerĭ burĭ, anume: *Transvaalienĭ*: generalul Cronje Pie, comandantul superior Wolverans M. T.; comandanţii Roos F. I. şi Maareens I. T.; adjutanţii Waest R. şi Verster I. T. G.; comandantul de tabĕră Jooste W. I.; comisarul de rĕsboiŭ Arnoldi; comisariul adjutant Jooste B. I.; mai departe acei ofiţerĭ stegarĭ, carĭ corespund sublocotenenţilor, anume: Alberts, Vande, Bosman, Lemmer, Badenhorst, Eriks (scandinav), Haltings, Venter, Terblanche, Dublessis, Enslin, Joeverans, Uing, Maree, Botha şi Grobler. — *Oranjenĭ*: comandanţii Wordaen I. P., Kock I. K., Viliers I. C., Sneyman R. I., Meintjes S., Greyling I., Smith şi majorul gersen Albrecht comandant de artileriă; mai departe ofiţeriĭ stegarĭ: Cronje I., Oosthman, Vanlyl, Nienwenhal. Kvick M., Kvich I., Van der Watt, Van Angersten, Van Heister şi von Dewirtz sublocotenent german. Cu totul aşa-dér au căḑut în captivitate 17 ofiţerĭ superiorĭ şi 26 subalternĭ.

Dintre ofiţeriĭ englesĭ sunt captivĭ la Burĭ 183; ofiţerĭ englesĭ căḑuţĭ şi rĕniţĭ sunt 791, la carĭ sunt a-se mai adauge cei 100 căḑuţĭ şi rĕniţĭ în timpul asediării Ladysmith-ului, — pe când din partea Burilor n'a căḑut în timpul rĕsboiului de până acum nicĭ unul, ér rĕniţĭ au fost abia 150. Ce privesce pierderile totale, raportul stă ast-fel: până la 24 Febr. Englesii au pierdut 14,526 ómenĭ, la acestia se adauge pierderea de 1195 dela Ladysmit, total *15,731* ómenĭ. Pierderile Burilor sunt de *6—7000* In cifra acésta e cuprinsă şi pierderea în urma capitulării lui Cronje.

SCIRILE ḐILEI.

— 22 Februarie v.

Pentru masa studenţilor dela şcólele medii şi superióre din Braşov au întrat următórele contribuirĭ:

Dela d-l *Sofron Stan*, comptabil în Blaşiŭ, cotisaţia anuală *10 cor.*; dela d-l prof. *George Vătăşan*, Braşov, întru amintirea prietinilor sĕi decedaţĭ Virgil Popea şi Iuliu Pipoş *10 cor.*

— Esprimăm cele mai vii mulţămite pentru aceste nobile darurĭ: *Direcţiunea şcólelor.*

O nouă cassă română de economii. Din Porumbacul inferior, în comitatul Făgăraşului, primim un „Prospect pentru înfiinţarea unei casse de economii pe acţii.“ Prospectul e subscris de d-nii: Ioan Dejenariu comptabil, Lazar Stoichiţa proprietar, Dionisiu Schiopu propr., Dum. Bulicrea învĕt. şi proprietar, Ioan Grecu comerciant, Dim. Mandeal preot şi proprietar, Ioan Stoichiţa proprietar, George Mandeal proprietar, — toţĭ din Porumbacul inf.; Nicolae Solomon preot şi proprietar, Porumbacul superior; Nic. N. Barilăzan preot Porumbacul sup.; Ioan Marinescu notar cer. şi propr. Ucea infer., Sim. Grădinar notar, Săcădate; George Comşa notar Tălmăcel. — Societatea se înfiinţéză pe timp nedeterminat cu un capital social de 20,000 cor. împărţit în 200 acţii de câte 100 cor.; în cas însĕ de-a se subscrie mai mult de 200 cor., adunarea generală de constituire va puté urca capitalul social la suma maximală de 40,000 cor. Terminul pentru subscrierea acţiilor este până la *31 Maiŭ.* Plătirile şi cólele de subscriere sunt a se retrimite până la acest termin d-lui Dimitrie Bulicrea înv. în Porumbacul inf.

O lecţiă meritată. Casul cu „csardas“-ul dela balul societăţii aristocraţiei din Viena, la care dintre membrii casei domnitóre a participat şi archiducele *Ludovic Victor*, a avut continuare a doua di, când s'a arangiat al doilea picnic, la care au participat tot aceleaşĭ archiducese, carĭ participaseră la balul din diua precedentă. Este obiceiŭ la curte, ca prinţesele sĕ învite pe acei domnĭ din aristocraţiă, cu carĭ vor sĕ danseze. De rêndul acesta însĕ contelui Petru *Szechenyi*, fiul ambasadorului din Berlin şi ofiţer în gardă, i-s'a dat o lecţiă meritată. El — care în séra precedentă aranjase comedia cu „csardas“-ul — n'a mai fost împărtăşit de distincţiunea de-a fi învitat la dans. Prinţesele *l'au ignorat* total. — Lecţia acésta a iritat nespuns de mult anumite cercurĭ din Budapesta, ba una din foile unguresci îşĭ ia aerul de a apela la cavalerismul Majestăţii Sale, ca „pe viitor susceptibilitatea firéscă şi îndreptăţită a naţiei maghiare sĕ fiă cruţată de astfel de sensaţii“. Adecă tot ai lor provócă şi tot ei se plâng, că sunt provocaţĭ. Asta e într'adevĕr o „susceptibilitate firéscă“ la Maghiarĭ!

O rugare. *Direcţiunea şcólelor medii gr. or. române din Braşov* rógă pe toţĭ acei Domnĭ, la ale căror adrese s'au espedat *liste de colectă pentru masa studenţilor* şi carĭ nicĭ până adĭ nu au retrimis listele primite, — ca *sĕ binevoéscă a retrimite listele de colectă în timpul cel mai scurt, chiar şi în cas, că nu s'ar fi putut colecta nimic pentru masa studenţilor.*

Cununia archiducesei Stefania. Din Viena se anunţă, că la 7 l. c. vĕduva archiducesă Stefania va merge la Meran, şi în 22 Martie se va cununa cu contele Lonyai. După cununiă noua părechе va merge la Riviera.

Un memorand al „greco-catolicilor“ din America. Foile budapestane spun, că ministrul-preşedinte Coloman Szel a primit un memorand din partea cetăţenilor ungarĭ din diecesele gr. cat. a Muncaciului, Eperjeşului şi Crişului, carĭ au emigrat la America. Ei arată în memorand, că în interesul esercĭărei neturburate a ritualelor lor, pentru apĕrarea disciplinei şi în interesul conducerei afacerilor bisericescĭ, ei vor sĕ alégă un *cap bisericesc independent.* Pe séma acestuia, precum şi pentru împedecarea „muncei de subminare a agenţilor sistematicĭ rusescĭ“ cer ajutor moral şi material. In cestiunea acésta au înaintat şi Papei un memorand, provĕḑut cu 10 mii de subscrierĭ de-ale „greco-catolicilor“ din America.

Nouă cancelariă de advocat. D-l Dr. *Ioan Harşa* face cunoscut, că şĭ-a deschis cancelariă advocaţială în Reghinul-săsesc (piaţă Nr. 233.)

Piesele de 5 coróne vor veni în circulaţiă, probabil, încă în luna Martie. Ordonanţa referitóre la punerea în circulaţiă a acestor piese s'a pregătit deja. Nimenĭ nu e obligat, ca în preţ de plată sĕ priméscă mai mult de 50 de piese deodată, adecă 250 coróne.

Manifestarea în favórea păcii. Cunoscuta baronesă de Suttner, celebra autóre a romanului „Jos armele“, adună semnăturĭ din tótă lumea dela parlamentarĭ şi ómenĭ de stat pentru un apel, ce este sĕ se adreseze bărbaţilor înţelepţĭ din Anglia, îndemnându-i de a se întrepune pe lângă guvernul lor, pentru a-l decide sĕ acorde pace Burilor. Cu acest scop d-na baronesă de Suttner a adresat d-lui Urechiă următórea scrisóre: Un numĕr de învĕţaţĭ, de literaţĭ, de intelectualĭ, într'un cuvênt din diverse ţĕrĭ vor sĕ facă o încercare, publicând apelul de mai jos. Fără sĕ sperăm un resultat direct, iniţiatorii cred, că acéstă enunciaţiune va puté cel puţin servi de încurajare şi de sprijin intelectualilor din Anglia, carĭ au întreprins lupta contra rĕsboiului actual şi sĕ le arate simpatia şi admiraţiunea, ce acţiunea lor merită. Décă textul apelului este conform cu sentimentele d-vóstrĕ, n'aţĭ voi sĕ permiteţĭ a-i mări eficacitatea, sĕ punem numele vostru pe lista fórte restrênsă de ilustre semnăturĭ? Binevoiţĭ a adresa rĕspunsul d-vóstrĕ d-lui consilier intim W. Foerster, directorul observatorului imperial dela Berlin (autorul textului) séu devotatei d-vóstrĕ baronésa B. de Suttner, Castelul de Hermansdorf (Austria).

Un drapel bur la facultatea de medicină din Paris. Un student de naţionalitate bură, înscris la facultatea de medicină din Paris, a părăsit tot, şi cursurĭ şi prietinĭ, şi a alergat sĕ-şĭ apere patria. Acest patriot transvaalian a avut mişcătórea ideiă sĕ trimită unui camarad al sĕu un drapel bur, însĕ un adevĕrat drapel, găurit de glónţe şi înegrit de fumul bătăliilor, o gloriósă rĕmaşiţă din bătălia dela Colenso. Drapelul bur, după o înţelegere între studenţii francesĭ, fù aşedat într'un amfiteatru al facultăţei. Un supraveghietor, nesciind ce însemna drapelul, îl asvîrlì ca pe un lucru fără importanţă. Acéstă nesocotinţă dĕdù nascere unui violent tumult. Drapelul bur fù găsit şi purtat în triumf de un numĕros grup, prin cartierul latin.

Banffy şi „Vaterland“. Scim, că „Vaterland“ din Viena a publicat o notiţă în care se dicéa, că causa retragerei lui br. Banffy dela postul de măestru suprem de curte ar fi împrejurarea, că n'a predat lui Col. Szell cassa electorală din 1898, ceea ce a produs resens. Oficiósa „M. T. I.“ declară, „că aserţiunile lui „Vaterland“ sunt *nebasate.* Br. Banffy a provocat prin Daniel Gabor şi Gajari Ödön, pe editorul *Inthal* K. dela „Vaterland“ se retragă notiţa, orĭ sĕ descopere pe autor, vorba fiind de-o „calomniă.“ „Esti Ujsag“ dela 5 Martie ḑice, că prin cercurile parlamentare din Budapesta se crede, că fóia vienesă nu va rĕspunde la provocare.

Anglia şi caii din Ungaria. Scim, că în Ungaria se fac marĭ cumpĕrărĭ de cai pentru armata englesă, spre care scop a şi venit o comisiune englesă însărcinată cu esaminarea cailor. Preţul mijlociu al unui cal e de 800 coróne. S'a prevĕḑut cumpărarea a 3000 de cai, carĭ o costă pe Anglia *2,400,000* coróne. Un transport din aceştĭ cai a şi plecat deja spre Durban în Africa. După socotéla făcută, cheltuelile totale cu transportul şi personalul necesar pentru îngrijire, o costă pe Anglia 4,777,800 coróne. In Fiume au sosit Vinerĭ vapórele „City of Hucknow“ şi „Elmdina“, carĭ vor duce la Africa caii cumpĕraţĭ. Despre primul transport pe corabia „Mount Libanon“ se anunţă, că a sosit deja la Malta. Pe drum însĕ corabia a avut sĕ lupte cu un vifor mare, în urma căruia mai mulţĭ cai au murit.

Situaţia financiară. Cetim în „Curier. Fin.“: Têrgul Londrei se resimte natural, de revirementul ce s'a produs în situaţia din Africa şi o mare animaţiă domnesce la bursă.

Trebuinţele de banĭ au fost marĭ la Londra în cursul sĕptĕmânei. S'au ridicat dela Banca Angliei mai mult de 3 milióne livre. Ministrul de finance a declarat, că pentru trebuinţele financiare ale guvernului nu se va adresa parlamentului decât pe la sfîrşitul lui Martie, când va avé sĕ acopere nu numai cheltuelile de rĕsboiŭ, dér şi plata cuponului datoriei publice. Banii decĭ la acea epocă vor deveni probabil ceva mai scumpĭ. Consolidatele de-ocamdată sunt în urcare, fondurile internaţionale ferme, ér valorile sud-africane în mare progres.

La Berlin tóte cursurile sunt ferme; băncile sunt în uşóră urcare, ér fondurile germane şi streine în scădere. Rentele române coteză la bursa din Berlin: 5%, 94.75 ér 4%, 82.90.

In România, sesiunea Corpurilor legiuitóre, care espira la 15 Februarie, a fost prelungită până la 15 Martie viitor.

In cursul sĕptĕmânei, Senatul, după ce a votat Codul de procedură civilă, a luat în desbatere şi a votat legea privitóre la timbru şi înregistrare cu óre-care modificărĭ întroduse cu asentimentul ministrului de finance. Din causa acestor modificărĭ, legea se va trimite ér în desbaterea Camerei.

Adunarea deputaţilor a început desbaterea asupra proiectului de lege privitor la reorganisarea ministeriului de agricultură, comerciu, industriă şi domenii, presintat de d-l ministru Nicolae Fleva. Reforma acésta, fiind importantă, desbaterile nu se vor sfîrşi decât sĕptĕmâna viitóre.

Bilanţul Băncei Naţionale s'a ameliorat sensibil. Stokul de aur şi trate aur, care la 5 Februarie era de 43,065,114 francĭ, s'a urcat la 12 Februarie la 45,164,741 fr. Portofoliul român şi strein acusă o crescere de circa 200 mii francĭ; împrumuturile pe efecte publice se presintă, dela o sĕptĕmână la alta, cu un minus de o sută de mii francĭ cifre rotunde; biletele în circulaţiune, carĭ la 5 Februarie erau de 98,940.850 francĭ, au căḑut la 12 Febr. la 98.750,590. Proporţia decĭ între stokul metalic şi circulaţie e mult mai mică, decât limita legală. Beneficiile Băncei în fine se urcă la 608,752 francĭ contra 371,517, anul trecut aceeaşĭ epocă.

Vinerĭ, Banca naţională a redus scontul la 8%, ér dobênda împrumuturilor contra deposite de efecte la 9%. Mĕsura acésta a mai animat afacerile şi e loc de a crede, că cursurile vor face un pas înainte.

Din Oradea-Mare.

(Corespondenţă part. a „Gazetei Transilvaniei“.)

— Martie, 1900.

Plin de bucuriă prind péna, ca sĕ împărtăşesc şi onoraţilor cetitorĭ ai preţuitei „Gazete“ cele petrecute la Oradea în 26 Faur n. c.

După amorţéla destul de îndelungată, care pe noi, ceştĭ mai tinerĭ, ne facea sĕ alunecăm spre desperaţiune, étă că şi în Bihorul cel vestit cei bunĭ ai noştri se apucă sĕ misce carul cultural al neamului şi sĕ facă ca şi pe rozórele întunecóse ale

Bihorului sĕ se rĕspândéscă cultura binefăcĕtóre.

D-l Nicolau Zigre, advocat în Oradea, primind împuternicire dela comitetul central al „Asociaţiunei pentru literatura rom. şi cultura poporului român“, ca sĕ pună la cale întemeiarea unui despărţĕmênt al Orăḑii, a convocat pe ḑiua de 26 Febr. n. pe Românii cu dor de-a lucra în ogorul cultural al némului. La ḑiua numită, în sala cea mică dela otelul „Arborele verde“ s'au şi adunat o sémă de bărbaţĭ fruntaşĭ din Oradea şi jur.

După-ce d-l Zigre prin o frumósă vorbire arăta scopul şi necesitatea imperativă a întemeiărei despărţĕmêntului, se alege notar ad hoc părintele A. Horvath şi cassar ad hoc d-l Dr. Cor. Popp, apoi se face înscrierea de membri. S'au înscris 29 membri noi. Urmând alegerea comitetului desp. Orăḑii, la propunerea d-lui I. Vulcan acesta se constitue în următorul mod: Preşed. Nic. Zigre, membri în comitet: Ios. Romau, Dr. Coriolan Popp (membru fundator), protopopul Toma Păcală, Dr. Florian Duma adv. şi d-l canonic Şarcadi.

D l Zigre, între urările celor de faţă încheiă adunarea, dorind tuturora, ca sĕ lucre din rĕsputerĭ pentru scopurile „Asociaţiunei“, care în ḑiua de 26 Februarie s'a îmbogăţit cu un despărţĕmênt, tocmai în părţile, unde e mai mare lipsă ca sĕ se ridice starea culturală a poporului român.

*

Plinĭ de bucuriă de succesul, ce l'a avut adunarea despărţĕmêntului „Asociaţiunei“, séra ne-am grăbit cu toţii în sala cea mare a otelului „Arborele verde“, unde publiçul român avea sĕ guste una din acele plăcerĭ, pe carĭ nouĕ, Românilor de prin părţile espuse, rar ne e dat sĕ gustăm.

Tinerimea academică română din Oradea, precum în alţĭ anĭ, aşa şi acum a arangiat petrecerea în spirit adevĕrat românesc, cu deosebire numai că de astădată a întrecut pe tóte câte le-a arangiat până acuma.

Pentru concert, care a premers petrecerei de dans, tinerimei i-a succes sĕ câştige preţiosul concurs a trei domnişóre artiste române, carĭ deja au secerat laurĭ la Deva şi Haţeg, şi pe carĭ adĭ întreg românismul bine le cunósce.

D-ra *Valeria Popp* dela conservatorul din Budapesta, d-ra *Adelina Piso* dela conservatorul din Viena şi d-ra *Olivia Bardosy*, absolventă a conservatorului din München au ascultat glasul rugător al tinerimei orădane şi au venit pentru a da prilegiu şi publicului nostru de-a se veseli de rodul talentului şi al cunoscinţelor musicale, cu carĭ atât de cu largă mână le-a înḑestrat natura şi diliginţa.

Concertul s'a început cu „Ţiganca“, de Jenche şi „Sunt soldat român“ de Dima, cântate de corul bine instruat al tinerimei; a fost ascultat cu multă plăcere şi aplaudat. Se face apoi tăcere. Pe bină apare d-ra artistă Olivia Bardoşy, aplause viforóse bineventéză pe tînĕra şi gingaşa artistă. Vială, cu paşĭ repeḑĭ, cu surisul ei fermecător în hainele i albe, ca un îngeraş se apropiă de pian şi electriseză inimele celor de faţă cu douĕ bucăţĭ: „Erlkönig“ de Liszt şi „Cimpoiul“ de Mureşianu.

D-ra Bardosy e o artistă în înţelesul strict al cuvêntului. Technica admirabilă, ce a dovedit'o în cântarea-i la pian, precum şi simţul şi căldura, ce a pus'o în cântare, au stors admiraţia tuturor şi publicul sorbea cu privirea acéstă fiinţă drăgălaşă. Un buchet frumos din partea publicului i-s'a oferit şi publicul a erupt în puternice urale de „Sĕ trăéscă“. Er Esc. Sa Locotenentul-Marschal Lovetto s'a grăbit a-i strînge mâna şi a-o felicita pentru splendidul debut.

„Serenada“ de Schubert şi „Mugur, Mugurel“ de Dima, au fost cântate de tînĕrul academic *Aurel Zigre*, vocea puternică de bariton a fost bine primită din partea publicului.

Punctul al 4-lea a fost „Legendă“ de Wienavsky, cântată pe violină de d-ra artistă *Adelina Piso*. Mărturisesc, că în viaţa mea violinist nu m'a încântat aşa, cum m'a încântat cunoscuta artistă din munţii apusenĭ. Publicul a aplaudat'o frenetic şi fără sfîrşit aşa, că a fost silită a mai cânta o piesă, care a fost primită tot cu aşa mare însufleţire, ca şi cea dintâiŭ.

Culmea prestaţiunilor a fost „Der blinde Geiger“, un trio esecutat de tóte trei artistele. Şi una a fost destul sĕ însufleţéscă publicul în gradul cel mai mare, dér încă tóte trei. Vocea puternică şi bine cultivată a d rei *Valeria Popp* a făcut sĕ isbucnéscă sala în cele mai frenetice aplause.

Declamaţia poesiei „La icónă“ de Vlăhuţă, predată de d-l *Nestor Porumb*, încă a făcut impresii bune şi cu o voce mai puternică ar fi un declamator comme il faut.

Punctul 7 din programă a fost „Sans amour“ de Chaminade, „In pădurea înverḑită“ şi „In natură e tăcere“ de talentatul nostru artist *G. Şorban*, a fost cântat de d-ra *Valeria Popp*, care ni-a dovedit, că şi de când a cântat ultima-óră la Haţeg a făcut un progres de minune, cu tóte că atuncĭ cugetam toţĭ, că mai frumos, mai cu simţ e imposibil sĕ cânte. Era ca o deiţă şi în privinţa vocei puternice şi curate, şi în privinţa simţului, ce numai la o artistă română putem observa. Rĕsuna sala. Noi Românii putem fi mândri cu dênsa. Aplause fórte multe şi un buchet frumos a fost recompensaţia din partea publicului însufleţit.

Cu „Marşul plugarilor,“ cântat de corul tinerimei instruat de d-l învĕţător *Firu*, s'a încheiat bogatul şi întru adevĕr succesul program al concertului.

S'a început apoi dansul, care a durat până diminéţa.

In pausa s'a jucat „Căluşerul“ de 14 tinerĭ în frunte cu imposantul vătaf, tînĕrul Georgiu Rocsin; l'au jucat cu o desteritate rară. Publicul şi mai ales corpul oficeresc în frunte cu Esc. Sa Locotenentul-Marschal Lovetto şi Il. Sa General-Maiorul Latscher şi cu mai mulţĭ colonelĭ şi maiorĭ nu-şĭ mai ridicau privirea de pe chipeşii căluşerĭ.

Aşa au decurs cele douĕ sĕrbărĭ naţionale din Oradea, asemenea cărora sĕ dea Dumneḑeu sĕ mai fiă în Bihor, căcĭ mult bine lasă în inima nóstră astfel de întêlnirĭ ale celor cu dor de înaintarea neamului.

Unul din public.

Representaţia de diletanţĭ

arangiată de Reuniunea oficerilor din Braşov.

Precum scim „Reuniunea militară scientifică şi de casină“ din loc a arangiat în favorul Reuniunei „Crucei roşii“, în 5 l. c., o representaţiă de diletanţĭ. Cei ce au asistat aséră la acest frumos şi rar spectacol, au trebuit sĕ rĕmână fără îndoială fórte satisfăcuţĭ de splendidul succes, ce l'au dobêndit dibacii şi neobosiţii aranjatorĭ, succes îndoit, moral şi material. Sala teatrului, dela redută, era literalmente înţesată de public. La $7^3/_4$ se ridică cortina şi se începù esecutarea comediei într'un act de C. *Caro*, „*Die Burgruine*“ (Ruina cetăţuei). Piesa, jocul, decoraţia, arangiamentul tóte au fost la înălţime.

Un moşier bogat (Walheim), după mórtea soţiei sale, şĭ-a crescut fiica (Erni) la ţéră cu ajutorul unei guvernante, o fată bĕtrână sentimentală (Catharina). Fiica crescù în libertate şi cu idealismul ei, care aflase nutremênt în viaţa idilică dela ţéră, Ea nu se putea nicĭ-decum împăca cu ideia sĕ se mărite după fiiul unui vechiŭ amic al tatălui sĕu, a fabricantului de chemicalii (Sperber); ea avea alte aspiraţiunĭ mai exotice, visa de un artist, cu care se pótă trăi în sfere mai înalte de cugetare şi de simţire. Tatăl ei, Walheim, se gândea însĕ mai practic şi a ticluit lucrul astfel cu amicul sĕu, fabricantul, ca sĕ vină fiiul acestuia pe neaşteptate la moşiă şi sĕ se presente sub numele unuia din pictorii mai renumiţĭ (Leuthold), în speranţă, că astfel apropiindu-se tinerii, fata mai uşor se va împăca cu ideia de-a se mărita după un prosaic fiu de fabricant.

In ḑiua când fù aşteptat de Walheim tênĕrul Sperber, pe care nu-l cunoscea, s'au petrecut însĕ douĕ întêmplărĭ neprevĕḑute. Adevĕratul pictor Leuthold se rĕtăcise prin sat şi vĕḑuse pe Erni la ruina cetăţuei din apropiere, unde ea făcuse o escursiune călare. Fata ajungênd acasă, impresionată de aventura ce a avut'o, a aflat prin indiscreţiunea Catharinei păcăléla, ce i se pregătea.

Intr'aceea adevĕratul pictor, flămênd cum era, merse la curtea boerului, pe care vrù sĕ-l visiteze. El nimeri tocmai în odaia de mâncare, unde era aşteptat cel ce voia sĕ se întroducă cu numele lui. Veni Walheim şi-l îmbrăţişă ca pe fiiul prietinului sĕu. Leuthold nu sciea cum sĕ-şĭ esplice cordialitatea cu care era primit, vrea sĕ-şĭ lămuréscă situaţia, dér moşierul nu-l lăsa sĕ vie la vorbă, spunêndu-i, că el scie cum stau lucrurile. Veni vremea supeului. Fata credênd, că e visita aşteptată, era fórte scurtă şi încordată la vorbă şi se gândea cum sĕ demascheze pe óspe. In fine rĕmănênd un moment singură cu el, aflà, că nu este Sperber, ci adevĕratul Leuthold, şi firesce că, după întêlnirea dela ruina din apropiere, avea sĕ urmeze o scenă amorósă, în care îi surprinse tata Walheim. Acesta, bucurându-se de grabnica soluţiune dorită, le şi dădù binecuvêntarea şi éraşĭ nu suferi nicĭ o obiecţiune din partea tînĕrului, pe care îl privea mereu ca pe fiiul amicului sĕu dela oraş. Intr'aceea sosesce întârḑiat tînĕrul Sperber, care se deghisase ca pictor şi se presentă ca Leuthold. Urméză câteva scene hăzlie, în carĭ se descopere totul. Sperber, un tînĕr afectat, se pórtă stângaciu şi nepoliticos şi în cele din urmă şi tata ia partea adevĕratului pictor şi se hotăresce a-i da fata.

Rolul lui Walheim a fost perfect interpretat de d-l major *Reisner*, care a jucat ca un artist consumat. O aparaţiune plăcută şi impuitóre pe scenă a fost dómna locot. *Pĕdure*, ca Erni. Pe pictorul Leuthold l'a înfăţişat cu multă vervă şi siguranţă în joc d-l locot. *Knoll*. D-na *Krones*, în rolul guvernantei, n'a lăsat nimic de dorit, şi s'a observat imediat, că se simţea acasă pe scenă. Pe tînĕrul Sperber l'a jucat cu multă pricepere şi haz loct.-auditor *Suska*. In fine locot. *Koch* a fost sublim ca servitorul atotsciutor al moşierului; toţĭ au meritat aplausele furtunóse cu carĭ au fost întîmpinaţĭ.

Al doilea punct, vodevilul de d. Kellner „*Ein Küchendragoner*“ a fost asemenea fórte reuşit. D-şóra *Rieger*. fiica d-lui colonel de inf., în rolul bucătăresei a fost fórte drăguţă, şi dragonul d-l locot. *Görgey*, partenerul dênsei, a fost de invidiat. Amêndoi şĭ-au predat rolurile escelent. D-na *Krones* ca stăpână a jucat cu siguranţă artistică, ér d-l locot. *Koch*, care a făcut pe hoţul, a fost la locul lui.

După acésta a urmat *baletul de copii*, care a fost punctul de strălucire al seratei. Opt părechĭ de copii, băeţĭ şi fetiţe, în etate cam de 10—12 anĭ, îmbrăcaţĭ în costumurĭ rococo, au esecutat un Menuet în tóte figurile şi variaţiunile lui cu o gingăşiă şi precisiune de admirat. Meritul deplin al acestui succes punct revine d-lui colonel Francisc *Rieger*, care pe lângă, că a arangiat tótă representaţia, a luat asupră-şĭ problema, de sigur nu uşóră, de-a instrui pe copiĭ pentru acéstă producţiune. Publicul a aplaudat îndelungat prestaţiunile frumóse ale copiilor.

Incheierea a făcut'o cunoscuta operetă comică de Suppé „*Zehn Mädchen und kein Mann*“. Aicĭ, pe lângă cele ḑece frumóse d şóre, costumată care de care mai cu gust, au avut rolurile de căpeteniă: dómna major *Lauterbach*, ca Sidonia. D-sa a jucat şi cântatat cu mult şic şi a fost viu aplaudată mai cu sémă în cupletele drăgălaş predate. D-l locot. auditor *Suska* a predat cu mult umor rolul, ca tatăl fetelor, şi a produs moltă ilaritate în public, care l'a aplaudat repeţit. Fórte brav a jucat d-l căpitan *Mestics* ca Agamemnon Paris. Venind rêndul fetelor de a se produce, d-ra *Schnell* a cântat câte-va arii de bravură, dovedind multă şcólă pe lângă o voce de un timbru fórte plăcut. D-rele *Rieger* au cântat fórte simpatic şi esact câte-va cântece austriace. Asemenea s'a produs cu mult efect d-ra *Kugler*, o escelentă sopranistă. In fine domnişórele: *Adam*, *Bidu*, *Biro* şi *Hirusch* au jucat cu multă graţiă un joc spaniol.

Astfel s'a terminat acésta frumósă representaţiă, care numai onóre face aranjatorilor ei şi corpului oficeresc.

In afacerea emigrărilor.

In congregaţia dela 28 Februarie a comitatului Zemplin s'a făcut o descoperire sensaţională din partea membrului Al. Várnaky. El ḑise între altele:

„Ce mĕsurĭ are de gând sĕ ia fişpanul pentru împedecarea, orĭ împuţinarea emigrărilor? E lucru scandalos acela, pe care tótă lumea îl scie, că *aicĭ în comitat esistă o bandă, care promovéză emigràrile*. Şeful bandei este un advocat din Terebeş, care *pe căi ascunse câştigă paşapórte pentru câte 10 fl.*, ba încă şi mai mult. (Strigărĭ: Cine e acela? Sĕ-i auḑim numele!)

O voce: advocatul *Faidt!...* (Mişcare.)

Várnaky continuă: „Deplorabilă situaţiune, când omenĭ inteligenţĭ se dimit la astfel de fapte, punênd pedecĭ desvoltărei unui ţinut, împedecând prosperarea economică a ţĕrei“.

La acestea fişpanul Molnar a rĕspuns, că în privinţa agenţilor pentru emigrărĭ a înaintat o adresă ministrului, în care i-a făcut cunoscut, că sunt agenţĭ, carĭ printr'o procedere aprópe identică cu *jăfuirea*, în cestiunĭ de paşapórte încungiură autorităţile comitatense şi merg direct la Budapesta, unde *expres* li-se redactéză paşapórtele.

La asta fişpanul a primit dela ministeriu rĕspunsul, că cei dela comitat fiind prea târḑii în cestiunĭ de paşapórte, cine are lipsă de ele caută sĕ mérgă *direct la ministrul*. (Strigărĭ: Acésta e ilegalitate).

„Magyarország“ ḑice, că rĕspunsul fişpanului a produs o adevĕrată uimire între membri.

Convocare.

Onoratele dómne membre ale Reuniunei femeilor române din loc, se invită prin acésta la *adunarea generală estraordinară*, ce se va ţiné Miercurĭ în 8 Martie st. v. a. c. la 3 óre p. m. în sala cea mare din edificiul scólelor.

Singurul obiect: Raportul comitetului în privinţa modificărilor cerute de Escel. Sa d-nul ministru de interne în statutele Reuniunei.

Braşov, 22 Februarie 1900.

Agnes Duşoiu, preşedintă. *Lazar Nastasi*, actuar.

ULTIME SCIRI.

Londra, 5 Martie. Regina victoria a renunţat la călĕtoria sa. Ea nu va părăsi anul acesta Anglia. Joi regina va sosi aicĭ.

Roberts e pe drum spre Bloemfontein. *Burii sunt decişĭ a continua rĕsboiul.*

Bruxella, 5 Martie. Telegrame din Pretoria asigură, că retragerea Burilor din Natal a succes escelent. Divizia de sub conducerea lui *Mayer* Lukas s'a retras, prin strîmtórea Van Reenen, la Harrysmith, de unde a mers cu trenul la Bloemfontein. Armata principală de sub conducerea lui *Joubert* s'a retras pe la Glencoe.

Burii de sub conducerea lui *De Wette* şi *Delarey* au ocupat posiţii tarĭ lângă Ostfontein, unde aşteptĭ pe Roberts, care nisuesce spre Bloemfontein. Probabil, că aicĭ se va da o luptă decisivă.

Preşedintele statului liber Oranje a sosit în lagĕrul dela Abrahamkraal, unde a ţinut Burgherilor o vorbire provocându-i, sĕ se gândéscă la Majuba şi sĕ libereze pe Cronje.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.10
Renta de corone ung. 4%	93.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	100.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.25
Impr. ung. cu premii	163.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	141.50
Renta de argint austr.	99.20
Renta de hârtie austr.	99.10
Renta de aur austr.	98.40
Losurĭ din 1860	136.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	126.75
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	186.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	234.80
Napoleondorĭ	19.28
Mărcĭ imperiale germane	118.40
London vista	242.50
Paris vista	96.27½
Rente de corone austr. 4%	99.—
Note italiene	89.90

Cursul pieţei Braşov.

Din 6 Martie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.96
Argint român.	Cump.	18.70	Vênd.	18.75
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.08	Vênd.	19.14
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	2.54	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	118.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	21.40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.